

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 września 2022 r.

Pozycja 161

POSTANOWIENIE

z dnia 18 maja 2022 r.

Sygn. akt Ts 202/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej S.S. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 224b pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.), z:
 - a) art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) art. 45 ust. 1 w związku z art. 10, art. 173 oraz art. 175 ust. 1 Konstytucji;
- 2) art. 224b pkt 1 ustawy powołanej w punkcie pierwszym z art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 lipca 2021 r. (data nadania) S.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem sformułowanym na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w K. II Wydział Karny (dalej: Sąd Rejonowy) wyrokiem z 23 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]) uznał skarżącego za winnego popełnienia występku z art. 224a w związku z art. 31 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, ze zm.; dalej: k.k.) i orzekł wobec niego, na mocy art. 224a k.k., karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I) oraz, zgodnie z art. 93c pkt 2 i art. 93a § 1 pkt 2 i 3 w związku z art. 93b § 1 k.k., środek zabezpieczający w postaci terapii i terapii uzależnień (pkt II), a także, na podstawie art. 224b pkt 1 i 2 w związku z art. 43a § 1 k.k., nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości 10 000 zł oraz świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 k.k. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 10 000 zł (pkt III).

Powołany wyżej wyrok zapadł w trybie konsensualnym w związku z wnioskiem złożonym przez skarżącego na podstawie art. 335 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz.U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; dalej: k.p.k.).

Pełnomocnik skarżącego w apelacji z 14 stycznia 2021 r. zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego, zarzucając mu obrazę przepisów prawa materialnego. Zarządzeniem z 11 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy odmówił przyjęcia apelacji. W ocenie tego sądu podniesione zarzuty odnosiły się do rażącej niewspółmierności orzeczonego środka pieniężnego oraz nawiązki. Związane były bowiem z treścią zawartego porozumienia, w związku z czym, w świetle art. 447 § 5 k.p.k., należało je uznać za niedopuszczalne.

Powyższe zarządzenie zostało zaskarżone przez pełnomocnika skarżącego zażaleniem z 2 marca 2021 r., w którym sformułowano zarzut obrazu przepisów postępowania mogącej mieć wpływ na treść zarządzenia.

Postanowieniem z 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. IV Wydział Karny-Odwoławczy (dalej: Sąd Okręgowy) utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie Sądu Rejonowego. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że „(...) podzielił argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia, dotyczącą treści stawianych przez obrońcę w apelacji zarzutów. Lektura apelacji obrońcy ewidentnie wskazuje, że stawiane zarzuty dotyczą w rzeczywistości niewspółmierności (art. 438 pkt 4 k.p.k.) orzeczonych w stosunku do oskarżonego nawiązki oraz świadczenia pieniężnego, co sprawia, że w niniejszym układzie procesowym taka apelacja jest niedopuszczalna na mocy art. 447 § 5 k.p.k.” (s. 3 postanowienia). Podkreślił również, że „[O]brońca oskarżonego był obecny zarówno przy porozumieniu z oskarżycielem publicznym na etapie postępowania przygotowawczego w dniu 23 września 2020 r., jak i na posiedzeniu Sądu Rejonowego w dniu 23 listopada 2020 r. i nie zgłaszał w tym zakresie żadnych zarzutów” (s. 5 postanowienia).

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 10 sierpnia 2021 r. skarżący, na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi przez doręczenie jednego odpisu skargi konstytucyjnej z załącznikami. Pismem z 31 sierpnia 2021 r. (data nadania) skarżący usunął wskazany brak.

Następnie zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 15 grudnia 2021 r. (data doręczenia 4 stycznia 2022 r.), wydanym na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi przez doręczenie pełnomocnictwa szczególnego, a także wskazania, które konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego wyrażone w art. 173 i art. 175 ust. 1 Konstytucji zostały naruszone przez zakwestionowany w skardze konstytucyjnej art. 224b pkt 1 i 2 k.k. oraz wyjaśnienie sposobu naruszenia przez zaskarżony przepis ustawy – Kodeks karny jego konstytucyjnych praw lub wolności, a także uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności tego przepisu.

W piśmie z 10 stycznia 2022 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do powyższego wezwania. Wniósł wymagane pełnomocnictwo, a także wyjaśnił, że art. 173 i art. 175 ust. 1 Konstytucji powołane zostały jako związkowe wzorce kontroli dla art. 45 ust. 1 Konstytucji. Pogłębił również uzasadnienie skargi w tym zakresie.

2. Zarzuty podniesione w skardze kwestionują zgodność art. 224b pkt 1 i 2 k.k. z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji „z tego względu, że wskazany przepis Kodeksu karnego obligował Sąd Rejonowy dla K. w sprawie o sygn. [...] do orzeczenia w stosunku do skarżącego środków przewidujących dolegliwość o charakterze majątkowym o łącznej wartości nie mniejszej niż 20 000 zł, co stanowiło nieproporcjonalną ingerencję w prawa majątkowe przysługujące skarżącemu”.

Niezgodność art. 224b pkt 1 i 2 k.k. z art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 i 2, art. 173, art. 175 ust. 1 Konstytucji polega, zdaniem skarżącego, na tym, że przepis ten „w sposób niedopuszczalny ingeruje w sprawowanie przez sąd wymiaru sprawiedliwości, pozbawiając ten organ możliwości indywidualizacji w wystarczającym stopniu środków o

charakterze represyjnym i ich dostosowania do okoliczności ustalonych w rozpoznawanej sprawie, a tym samym w sposób niedopuszczalny ograniczył przysługujące skarżącemu prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przed właściwym, niezależnym, bezstronnym i niezawisłym sądem”.

Natomiast art. 224b pkt 1 k.k. narusza, w ocenie skarżącego, art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji przez to, że „bez uzasadnionej przyczyny różnicuje sytuację prawną sprawcy występkę z art. 224b pkt 1 k.k. względem sprawcy, wobec którego znajduje zastosowanie art. 47 § 3-4 k.k., a tym samym narusza zasadę równości w zakresie regulacji przewidujących ingerencję w prawa majątkowe chronione przez art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji”.

3. Jako ostateczne orzeczenie wydane na podstawie zakwestionowanych w skardze przepisów skarżący wskazał postanowienie Sądu Okręgowego z 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]), utrzymujące w mocy zaskarżone zarządzenie Sądu Rejonowego z 11 lutego 2021 r. (sygn. akt [...]).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skarga została sporządzona przez adwokata, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia tego środka prawnego, a także do reprezentowania skarżącego w postępowaniu przed Trybunałem.

2.2. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od postanowienia Sądu Okręgowego w K. IV Wydział Karny-Odwoławczy z 7 maja 2021 r. (sygn. akt [...]) nie przysługuje żaden zwyczajny środek zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK. Powyższe orzeczenie wraz z uzasadnieniem zostało doręczone skarżącemu 12 lipca 2021 r., skarga zaś wpłynęła do Trybunału 13 lipca 2021 r. (data nadania).

2.4. Prawidłowo został określony przedmiot skargi, tj. art. 224b pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2021 r. poz. 2345, ze zm.; dalej: k.k.). Zgodnie z tym przepisem „W razie skazania za przestępstwo określone w art. 224a sąd orzeka:

- 1) nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości co najmniej 10 000 zł oraz
- 2) świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 w wysokości co najmniej 10 000 zł”.

Art. 224b pkt 1 i 2 k.k. stanowił w wyroku Sądu Rejonowego w K. z 23 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]) podstawę orzeczenia względem skarżącego nawiązki na rzecz Skarbu

Państwa w wysokości 10 000 zł oraz świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej również w wysokości 10 000 zł.

2.5. W skardze wskazano wzorce kontroli konstytucyjności zakwestionowanego przepisu, a podnoszone zarzuty zawierają uzasadnienie wyjaśniające, w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zakwestionowany przepis narusza przywołane w *petitum* skargi prawa skarżącego.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowany przez skarżącego zarzut nie jest oczywiście bezzasadny, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.